

Haftalık Ekonomi Bülteni

İSTANBUL
NİŞANTAŞI
UNIVERSITY
NEW

FEPAM
FİNANS, EKONOMİ VE POLİTİKA
ARAŞTIRMALARI MERKEZİ



NEW

NİŞANTAŞI
EĞİTİM
VAKFI

OCAK

11.01.2025

TÜRKİYE



TÜRKİYE'DE SANAYİ ÜRETİMİ KASIM AYINDA %1,5 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ

Türkiye'de sanayi üretimi Kasım ayında yıllık bazda %1,5 oranında artış gösterdi. Aylık bazda sanayi üretimi ise %2,9 oranında artış gösterdi. Sanayi üretiminde yıllık daralma trendi sona ererken, aylık bazda ise Mart 2023'ten itibaren gerçekleşen en yüksek artışı sağlamış oldu. Sanayi üretiminin artışında aylık bazda %11,1 oranında artış ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü önemli rol oynadı. Sanayi açısından önemli sektör olan imalat sanayi üretimi de aylık bazda %1,2 oranında artarak sanayi sektörüne yönelik olumlu beklentileri güçlendirdi.



TÜRKİYE'DE İNŞAAT MALİYETLERİ AYLIK BAZDA %0,04 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ

TÜİK verilerine göre inşaat maliyetleri aylık bazda %0,04 oranında artarken, yıllık bazda %35,93 oranında artış gösterdi. Veri son 3,5 yılın en düşük seviyesine gerilemiş oldu. Malzeme endeksi aylık bazda %0,18 oranında artarken, işçilik endeksi %0,25 oranında azaldı. Bina inşaatı maliyeti aylık bazda %0,16 oranında artarken, yıllık bazda %36,72 oranında artış gösterdi. Türkiye'nin ekonomisi açısından önemli bir yeri olan inşaat sektöründe maliyetlerin enflasyonun altında artış göstermesi ve reel anlamda azalması bu sektöre yönelik olumlu beklentileri güçlendiriyor. İlerleyen dönemde konut artışlarının olmasıyla birlikte inşaat sektörünün ülke ekonomisine katkısının artmaya devam etmesi bekleniyor.



TCMB BRÜT REZERVLERİ 157,9 MİLYAR DOLAR SEVİYESİNE YÜKSELDİ

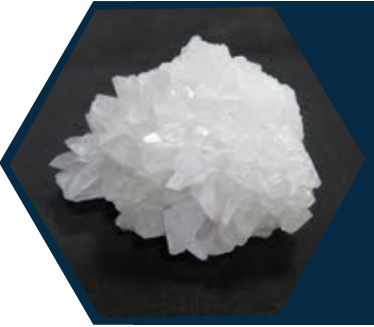
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), brüt rezervleri 3 Ocak ile başlayan haftada 155,1 milyar dolardan 157,9 milyar dolara yükseldi. Aynı haftada net rezervler de 63,6 milyar dolardan 67,8 milyar dolara yükseldi. Faiz indirimleriyle birlikte önem kazanan swap hariç net rezervlerde de aynı dönemde artış görüldü. Swap hariç net rezervler 43,7 milyar dolardan 46,7 milyar dolara yükseldi. TCMB'nin faiz indirimlerine başladığı süreçte rezervlerin artmaya devam etmesi ödemeler dengesi hesapları açısından oldukça önem taşıyor.

TÜRKİYE



TÜRKİYE'DE İŞSİZLİK ORANI %8,6 SEVİYESİNE GERİLEYEREK DÜŞÜŞ TRENDİNİ SÜRDÜRDÜ

TÜİK verilerine göre Türkiye'de işsizlik oranı Kasım ayında bir önceki aya göre 0,1 puan azalarak %8,6 seviyesine geriledi. İşsiz sayısı ise bir önceki aya göre 84 bin kişi azalarak 3 milyon 72 bin kişiye geriledi. İşsizlik oranı erkeklerde %7 seviyesinde oluşurken, kadınlarda %11,7 seviyesine gerçekleşti. İstihdam edilen kişi sayısı ise bir önceki aya göre 182 bin kişi azalarak 32 milyon 748 bin kişiye geriledi. 15-24 yaş arasını kapsayan genç işsizlik oranı da aynı dönemde 0,5 puan azalarak %15,8 seviyesine geriledi. Sıkı para politikası uygulanan dönemde işsizlik seviyesinin artmaması ekonomiye yönelik olumlu beklentileri güçlendirdi.



TÜRKİYE'NİN BOR SATIŞI 2024 YILINDA 1,3 MİLYAR DOLAR SEVİYESİNE YÜKSELDİ

Türkiye'nin bor satışı 2024 yılında 1,3 milyar dolara yükseldi. Yapılan satışın %97'sinin ihracat olması sektörün güçlülüğü açısından önemli bir gösterge olarak not edildi. Küresel bor rezervinin %73'lük kısmını karşılan Türkiye'nin bor rezervleri son dönemde talep artışıyla birlikte ihracat alanında da güçlenmeye devam ediyor. Gelecek dönemde yeni enerji kaynaklarının kullanımının artmasıyla birlikte bora olan talebin de artması bekleniyor. Bu süreç bor kullanımının Türkiye'nin ödemeler dengesine katkısı açısından önem taşıyor.



TÜRKİYE'DE OTOMOTİV İHRACATI 2024 YILINDA 1 MİLYON 13 BİN 34 ADETE YÜKSELDİ

Türkiye'de taşıt üretimi 2024 yılında bir önceki yıla göre %7 oranında azalarak 1 milyon 365 bin 296 seviyesine geriledi. Otomotiv üretimi de aynı dönemde bir önceki yıla göre % oranında azalarak 904 bin 513 adete geriledi. Aynı dönemde otomobil pazarı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %1 oranında artış göstererek 980 bin 341 adete yükseldi. Türkiye'nin otomotiv ihracatı 2023 yılına paralel seyrederek 1 milyon 13 bin 34 adet seviyesinde oluştu. İlgili dönemde ticari araç ihracatı %1 oranında artış gösterdi.

AVRUPA



ALMANYA’NIN AMERİKA’YA İHRACATI 149,89 MİLYAR DOLAR SEVİYESİNE YÜKSELDİ

Almanya’nın Amerika’ya ihracatı 2024 yılının Ocak-Kasım arası döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,3 oranında artarak 149,89 milyar euroya yükseldi. Bu rakam değer bazında Almanya’nın toplam ihracatının %10,4’lük bir kısmına tekabül ederken, Almanya’nın Amerika’ya ihracatı son 20 yılın zirvesine ulaştı. İlgili dönemde Amerika’nın Almanya’ya yönelik dış ticaret fazlası 65,4 milyar euroya yükselerek yeni rekorunu gördü. İlerleyen süreçte Trump’ın kazanmasıyla birlikte ticari ilişkilerin seyri belirsizliğini korumaya devam ediyor.



EURO BÖLGESİ ENFLASYONU ARALIK AYINDA YILLIK BAZDA %2,4 ORANINDA ARTTI

Euro Bölgesi enflasyonu Aralık ayında yıllık bazda %2,4 oranında artış gösterdi. Euro Bölgesi enflasyonu aylık bazda %0,4 oranında artış gösterdi. Piyasa beklentisine paralel yönde gelen enflasyon oranları yıllık bazda artış trendinin devam ettiğini gösterdi. Enflasyonun alt kalemlerine bakıldığında artışta hizmetler sektöründeki %4 oranındaki artışın önemli etkide bulunduğu görüldü. Gıda, alkol ve tütün ürünlerinde yaşanan %2,7 oranında artış da enflasyonun düşmemesinde etkili oldu. ECB’nin faiz indirimlerine devam ettiği dönemde enflasyonda yaşanan artışlar bu indirim sürecinin geleceği açısından belirsizlikleri arttırıyor.



EURO BÖLGESİ PERAKENDE SATIŞLARI KASIM AYINDA %0,1 ORANINDA ARTTI

Euro Bölgesi perakende satışlar Kasım ayında bir önceki aya göre %0,1 oranında artış göstererek beklentilerin altında artış gösterdi. Piyasa beklentisi perakende satışların %0,4 oranında artması yönündeydi. Perakende satışlar Ekim ayında %0,3 oranında azalmıştı. Perakende satışlar bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,2 oranında artış gösterdi. Perakende satışların azalmasında tüketicilerin ekonomiye güveninin azalmasıyla birlikte nakit biriktirmeye yönelmesi, Almanya’nın resesyondan çıkamaması, Rusya’dan gelen enerjide yaşanan sorunların artması gibi nedenler önemli rol oynuyor.

AMERİKA



FED'İN FAİZ İNDİRİMLERİNİ ŞAHİN ŞEKİLDE YAPMASI BEKLENMİYOR

Bank of America, Citigroup ve Goldman Sachs Group gibi önde gelen kredi kuruluşları, Amerika'dan gelen güçlü istihdam verisiyle birlikte FED'in faiz indirimlerinde revizyona gideceğini öngördüklerini açıkladı. Citigroup beş çeyrek puanlık yeni indirim beklentisini korumasına karşın bu indirimin Ocak ayında değil Mayıs ayında yapılma ihtimalinin arttığını açıklarken, Bank of America ekonomistleri artık faiz indirimi beklemediklerini açıkladı. Goldman Sachs Group ekonomistleri ise 2025 yılında FED'in üç indirim yapılacağı beklentisini ikiye düşürdüklerini açıkladı. Trump'ın gelmesiyle birlikte enflasyonda artış yaşanması riski FED'in faiz indirimi sürecini zora sokması beklentisini arttırıyor.



AMERİKA'DA TÜKETİCİ GÜVENİ OCAK AYINDA 73,2 SEVİYESİNE GERİLEDİ

Amerika'da Michigan Üniversitesi tarafından ölçülen tüketici güveni Ocak ayında 73,2 seviyesine geriledi. Endeks bir önceki ay 74 seviyesinde oluşmuştu. Tüketicilerin önümüzdeki 5-10 yıllık enflasyon beklentileri ise %3,3 seviyesine yükselerek 2008 yılından itibaren gerçekleşen en yüksek enflasyon beklentisi olarak kayıtlara girdi. Cari koşullar beklenti endeksi de aynı dönemde 70,2 seviyesine geriledi. Bu durum Amerikalı tüketicilerin enflasyon beklentilerinin olumsuz hale geldiğini gösteren önemli bir veri oldu.



AMERİKA'DA TARIM DIŞI İSTİHDAM ARALIK AYINDA 256 BİN KİŞİ ARTTI

Amerika'da tarım dışı istihdam Aralık ayında 256 bin kişi artarak beklentilerin üstünde artış gösterdi. Aynı dönemde işsizlik oranı da %4,1 oranında açıklandı. Piyasa beklentisi tarım dışı istihdamın 165 bin kişi artması yönündeydi. İşsizlik oranının da %4,2 seviyesinde oluşması bekleniyordu. Aynı dönemde ortalama saatlik kazançlar da %0,3 oranında artış gösterdi. İstihdam verisinin açıklanmasının ardından riskli varlıklarda baskı görülürken, tahvillerde satışların yükseldiği görüldü. Amerika'nın işgücü piyasasının güçlü seyretmeye devam etmesi FED'in faiz indirimi politikaları açısından önem taşıyor.

KÜRESEL GELİŞMELER



PETROL FİYATLARI AMERİKA’NIN YAPTIRIM KARARINDAN SONRA %3 ORANINDA ARTTI

Petrol fiyatları, Amerika Birleşik Devletleri hükümetinin Gazprom Neft ve Surgutneftegas şirketlerini yaptırım listesine almasının ardından başlayan arz kaygılarıyla birlikte %3 oranında artış göstererek son üç ayın en yüksek seviyesine ulaştı. Amerika Hazine Bakanı Janet Yellen’in, Rusya’yı Ukrayna savaşını petrol gelirleri üzerinden finanse ediyor açıklamasının ardından gelen kararlar Rusya’nın ekonomik anlamda daha fazla sıkıştıracağı beklentilerini arttırıyor. Bu sürecin ilerleyen sürelerde Brent petrol fiyatlarında daha fazla artış yaşanması ihtimalini arttırıyor. Bu sürecin küresel enflasyonda artış trendinin devam etmesi riskini yükseltiyor.



RUSYA’DA SIFIR OTOMOBİL SATIŞLARI 2024 YILINDA %48 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ

Rusya’da yeni üretilen otomobil satışları 2024 yılında bir önceki yıla göre %48 oranında artarak 1 milyon 571 bin seviyesine yükseldi. Satışların artmasında Lada markasına yönelik artan talep önemli derece etki etti. Satışların %28’inin Lada markanın yaptığı satışlar olduğu açıklandı. Rusya, Ukrayna savaşı öncesinde Batılı ülkelerle önemli ölçüde otomobil ticareti yapıyordu. Savaşla birlikte Batılı ülkelerin Rusya’ya yönelik uyguladığı yaptırımlar otomotiv sektörünün durmasına yol açmıştı. Savaşın ilerleyen dönemlerinde Çin’in Rusya ile girdiği ticari ilişkiler bu sektörün canlanmasına yol açtı. İlerleyen dönemde de Rusya’nın, Çin’e yönelik ihracatının artmaya devam etmesi bekleniyor.



DÜNYA KONTEYNER ENDEKSİ BİR ÖNCEKİ HAFTAYA GÖRE %2 ORANINDA ARTTI

Uluslararası denizcilik şirketi Drewry tarafından hazırlanan Dünya Konteyner Endeksi 9 Ocak ile sona eren haftada bir önceki haftaya göre %2 oranında artış gösterdi. İlgili haftada 40’lık navlun fiyatları 3 bin 986 dolara yükseldi. Endeks bir önceki yılın aynı dönemine göre ise %30 oranında artış gösterdi. Konteyner endeksinde yaşanan artışta Shanghai-Los Angeles hatlarında yaşanan sorunlar önemli rol oynadı. Küresel konteyner fiyatları bu veriyle birlikte son üç ayın zirvesine ulaşmış oldu. Konteyner endeksinde yaşanan artışlar küresel enflasyonun artışında maliyet etkisiyle önemli rol oynuyor.